

Krisberedskap, säkerhet och miljö
Lars Eriksson
Tfn: 063-153934
E-post: lars.eriksson@regionjh.se

2022-01-24

RS/31/2022

linda.savolainen@socialstyrelsen.se

Remissvar delprojekt blodverksamhet

Region Jämtland Härjedalen har fått möjlighet att uttala sig om delrapport "Nationellt register över blodgivare och plan för ökad kapacitet".

Socialstyrelsen har fått regeringsuppdrag att ta fram underlag m.m. samt att samordna, stödja, följa upp och utvärdera regionernas arbete med hälso- och sjukvårdens beredskap och planering inför civilt försvar (S2021/02921(delvis)). Inriktningen på uppdraget är att utveckla och stärka hälso- och sjukvårdens förmåga vid kris och krig.

Utredning rörande blodverksamhet hade uppdraget:

- att undersöka förutsättningarna för att införa ett nationellt register över godkända blodgivare som är tillgängligt för alla Sveriges blodverksamheter och
- att utarbeta en plan för hur blodverksamheterna ska kunna öka kapaciteten för att kunna svara upp mot de krav som kommer av den katastrofmedicinska beredskapen.

Behovet att öka produktionen av blodkomponenter föreligger, vilket utredningen lyfter fram i delrapporten, med tanke på krissituationer men även utifrån det normala behovet som inte uppnås i dagsläget. En möjlighet till detta är att göra möjlig för tätare tappningar genom att införa NAT-tester. Detta har inte setts som ett alternativ för Region Jämtland Härjedalen utifrån dess storlek utan mer lämpligt att samla det på särskilda blodcentraler. Frågan är vad behovet kommer att vara. Analysen är komplex och kostsam.

Ökning av den inhemska produktionen av frystorkad plasma och frysta trombocyter ställer högre krav på verksamheten och framför allt fler personal med rätt kompetens vilka är en bristvara idag.

Ett nationellt register kan komma att ha stor betydelse för både givare och blodbanker och det skulle förenkla att kunna lämna blod på andra blodcentraler samt öka flexibiliteten. Region Jämtland Härjedalen stödjer utrednings förslag om att det finns ett behov av ett nationellt register över blodgivare för att få en större flexibilitet, att kunna lämna blodkomponenter oavsett vart givaren befinner sig i Sverige. Det skulle underlätta för givare som ex är studenter på annan ort.

Utifrån att de flesta regioners blodcentraler har ProSang som IT-system anser Regionen att en variant av gästgivarfunktionen kan vara en möjlig väg att använda, genom att utveckla och anpassa det till användningsområdet som nationellt register. Ett nytt gemensamt register behöver hanteras och förvaltas av någon part vilket kanske blir ett tydligare behov vid ett nytt register än att använda och utöka det som finns, där ansvaret redan ligger på lokal nivå. Därmed förordar Regionen utredningens alternativa lösning utifrån befintliga register över godkända blodgivare framför ett nytt nationellt register. Gemensamt IT-system

med samma version vore bra men kommer att medföra ökade kostnader för regionerna vilket innebär behov av finansiering.

Möjligheten att se hur lagringen av blod ser ut på en nationell nivå kan absolut ses som en fördel, men Regionen ser en risk för ökad belastning på mindre blodcentraler om deras möjlighet att tappa givare och leverera blodkomponenter är större än för de stora regionerna där blodkomponenter har ett högre utflöde.

Frågan om möjligheten att på nationell nivå kunna följa lagringen av blod behöver, som utredningen lyfter, utredas vidare. Frågeställningar som hur det ska fungera rent organisatoriskt, vem kommer inneha rätten att säga att någon måste lämna ifrån sig från lagret, eller rätten att säga ifrån, kan mindre blodverksamheter drabbas "hårdare" än större för att upprätthålla blodlager, behöver besvaras.

Kan det vara möjligt att tappa utanför regiongränserna när sjukhuset som tillhör en region ligger längre bort än det på andra sidan länsgränsen? Det finns intresse hos en del att bli blodgivare men att avståndet för att lämna är ett hinder, där logistik och personal behövs i en större omfattning för att det ska fungera.

Att skapa möjlighet att tappa givare utanför centralort kommer att kräva logistiska insatser som kan vara svåra att få lönsamma i glesbygdslän som t.ex. Jämtland.

Östersund 2022-01-25

Anders Byström
Tf Regiondirektör